

חברה

כתב עת סוציאליסטי
לעניני חברה, כלכלה, פוליטיקה ותרבות

ניליון 22 | נובמבר 2005

הכניסה והשהייה ברצועת עזה
אסורה על פי חוק!
15/8/05

“ועכשיו, אחרי שכולם כבר מדברים על שלום, פתאום כולם מדברים על צדק.”

מתוך: פתאום כולם “חברתיים”, עמ' 20

חברה - כתב עת סוציאליסטי לעניני חברה,
כלכלה, פוליטיקה ותרבות
כתב העת יוצא באחריות יסו"ד -
ישראל סוציאל-דמוקרטית
מערכת: קהילת פחבה 21 א' תל אביב 69404
gilatg@post.tau.ac.il
עורכים: יפתח גולדמן, גילי גופר, אודי מנור
מערכת: אבי בראלי, חודי נתן, ניר מיכאלי,
עופר סיטבון, דנה שני-עצמון
עזרו גם: ענת חולתא, אביתר כפכפי, יונתן לבנה
צילום: גיל קזמיר, מיכל סברסיק, יוני משעל,
ליה קורן, לשכת העתונות הממשלתית,
Stock.xchng
עיצוב: ליה קורן | נען
דפוס: גרפילי
מחיר: 10 שקלים לגיליון
בסיוע קרן המיסדים ע"ש י. אפטה, י. בראלי,
ש. גורן, א. זברסקי, י. חורין, ר. שנקר

ראשית

בחודש אוגוסט היה חודש ה'התנתקות':
ההתישבות היהודית בחבל עזה הגיעה אל קיצה.
בראשית חודש נובמבר, בעוד ימים ספורים,
יתקיימו הבחירות לראשות מפלגת העבודה.
לכאורה אין קשר בין שני הארועים הללו. האחד,
עלילה דרמטית, היסטורית, כמעט מיתולוגית
(לפחות באופן שבו הוצגה); השני - בחירות
פנימיות בלתי חשובות לכאורה, במפלגה
אבודה, חסרת דרך, שנדמה שכבר איבדה לא רק
את ההצדקות העקרוניות לקיומה, אלא אפילו
את תאוות השלטון.

ובכל זאת, יש קשר חשוב בין שני הארועים
הללו, שכן, ביצועה הנחוש של ההתנתקות בידי
‘אביר המתנחלים’ אריאל שרון שרטט מחדש את

הקווים המפרידים בין ‘מין’ ו‘שמאל’ בישראל.
התמיכה הנרחבת בהתנתקות בחוגי ימין
מובהקים (רוב חברי הכנסת של הליכוד וחלק
גדול ממרכז המפלגה), וההסתייגות, או התמיכה
הקרירה והמאולצת, של אנשי “שמאל” כיוסי
ביילין - מוכיחות שהויכוח האמיתי הוא לא בין
חסידי ה“שלום” לחסידי ה“שטחים”. הבריתות
הפוליטיות החדשות שנוצרו, או הולכות ונוצרות,
מאז ההתנתקות חושפות את ההסכמות בשאלות
חברה וכלכלה, שהסתתרו מתחת לפני השטח
של המחלוקות בענייני חוץ ובטחון. כזאת היא
קפיצתו המתמיהה של אהוד ברק אל עגלתו של
שמעון פרס. כזה הוא החיבור המזור והמדובר
כל כך שבין פרס, שרון ולפיד.

<<

חברה

כתב עת סוציאליסטי

לעניני חברה, כלכלה, פוליטיקה ותרבות

ואל עמיר פרץ: המחנה החברתי בישראל מורכב ממספר גדול של עמותות, תנועות וארגונים המציגים עצמם בדרך-כלל כא-פוליטיים, ולפעמים גם כאנטי-פוליטיים. "הזירה הפוליטית היא כוחנית, מושחתת, אינטרסנטית", אומרים לעצמם אנשי הארגונים החברתיים, "ואילו אנחנו - יפים, טהורים, שוחרי טוב וצדק". באה המציאות ומוסיפה על דבריהם: "כן... וחסרי אונים לחלוטין!". חלק מאנשי השמאל החברתי מעדיפים גם עכשיו לשמור על טהרתם הקדושה. הם לא ילמדו דבר מכשלון מאבקם של ה'כתומים'. אחרים, המבינים את הלקח, ונקעה נפשם משנים ארוכות של מחאות עקרות, מצטרפים למחנהו של עמיר פרץ.

ברגע זה, ההכרעה נתונה בידי חברי מפלגת העבודה. רבים מתומכיו החדשים של פרץ אינם נמנים על שורותיה, אם משום שהתעוררו באיחור, ואם משום שנפלו קורבן למאבקי הכוח המפלגתיים ופסילתם של מתפקדים. הם לא יכולים להצביע, אבל הם יכולים להשפיע - לדבר, לכתוב, לשכנע. הרבה מאוד תלוי בתוצאות הבחירות בתשעה בנובמבר.

<< התמיהות נעלמות כאשר נזכרים שכל האישים הללו, יחד עם ביבי נתניהו ("יריבו" של שרון מימין) ויוסי ביילין ("יריבו" של פרס משמאל) הם אנשי ימין מובהקים בשאלות חברה וכלכלה. כולם שחקנים מרכזיים במהלך האסטרטגי של הפרטת הכלכלה הישראלית, קיצוץ התקציבים הציבוריים, חיסול העבודה המאורגנת והשלטת אצולת הון מקומית ובין-לאומית על החברה הישראלית.

תובנה זו מחלצת את הפריימריס במפלגת העבודה מגורלו של ארוע קקיוני, ומקנה להם חשיבות גדולה. עמיר פרץ הוא המתמודד היחיד, במפלגת העבודה ובפוליטיקה הישראלית כולה, המציג אלטרנטיבה גלויה וברורה לשלטון הימין הכלכלי: אלטרנטיבה סוציאל-דמוקרטית. נצחון של פרץ בבחירות לראשות העבודה עשוי להיות תחילתו של שידוד מערכות עמוק בפוליטיקה הישראלית, צעד ראשון בדרך להחזרת מדינת ישראל לידי המוני אזרחיה, והגבלת שררתו של ההון הדומיננטי.

ההתנתקות לימדה אותנו דבר נוסף: היא לימדה אותנו על גבולות הכוח של מאבקים ציבוריים חוץ-פרלמנטריים. לא פעם, בעומדנו עם כמה עשרות חברים בהפגנה של השמאל החברתי, אנחנו אומרים לעצמנו: "אם רק היו כאן כמה אלפים, הכל היה נראה אחרת". ובכן, מתנגדי ההתנתקות גייסו למאבקם לא אלפים כי אם עשרות אלפים, ולא בהפגנה בודדת אלא במאבק רציף שנמשך חודשים. הם הוליכו המונים בצעדות, חסמו צירי תנועה, ריתקו אליהם כוחות משטרה עצומים, כיסו את הארץ בכרזות וצבעו אותה בכתום. והנה: דבר לא נראה אחרת. מבחינות חשובות, יש לברך על כך. מצד תוכנו היה מאבקם לא ראוי, וטוב שנכשל. אבל צריך להודות, שהיה זה מפגן עוצמה מרשים. גם איש השמאל הנאיבי ביותר לא יעז לחלום שיוכל להשיג יותר מזה. והנה - המאבק הסתיים בלא כלום.

מה אפשר ללמוד מכך? שההמונים אינם מספיקים (אף שכמובן הם נחוצים). המאבק, כל מאבק, זקוק קודם כל לגיבוי פוליטי במוקדי הכוח הפוליטיים - בממשלה ובכנסת. מסקנה זו מחזירה אותנו שוב אל הפריימריס בעבודה

